

Čís. 9541.

Postup pohledávky jako skutečnost rušící nárok vymáhajícího věřitele lze proti jejímu vymáhání postupitelem podle § 35 ex. ř. namítati i tehdy, nebylo-li v době postupu ještě ukončeno ústní jednání v prvé stolici, jen když se postup stal po zahájení předchozího soudního řízení o pohledávce.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1930, Rv II 362/29.)

V-ovi byla proti bance Č. rozsudkem ze dne 15. prosince 1925 pravoplatně přisouzena pohledávka, k jejímuž vydobytí navrhl V. podáním ze dne 12. února 1927 exekuci, již soud první stolice pravoplatně povolil. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se banka Č. nepřipustnosti exekuce, ježto V. postoupil vymáhanou pohledávku dne 26. března 1926 Š-ovi a D-ovi. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Jest nesporno, že V. pohledávku, která mu rozsudkem proti bance byla přiřknuta, postoupil listinou ze dne 26. března 1926 Eduardu Š-ovi a Josefu D-ovi a že o tomto postupu byla žalující banka dopisem právního zástupce V-ova ze dne 26. dubna 1926 uvědoměna. Podle § 1396 obč. zák. postoupený dlužník po uvědomění o postupu dluh postupiteli již nesmí platiti. Z toho plyne, že V. ode dne postupu vůbec nemůže žádati od banky zaplacení pohledávky a následkem toho není ani oprávněn pohledávku na žalobkyni vymáhati najmě exekučně. Jestliže tedy V. — ačkoliv mu pohledávka již nepatřila —, zažádal podáním ze dne 12. února 1927 proti bance o exekuci, jest tato exekuce nepřipustná. Jest sice pravda, že postupem se vymáhaný nárok sám absolutně nezrušuje a přechází jen na osobu postupníkovu, mění se jen jeho právní podmět. Ale zákon nemá při námitkách proti nároku podle § 35 ex. ř. na mysli jen skutečnosti, které nárok zrušují absolutně, nýbrž i skutečnosti, které působí, že nárok již nepřísluší vymáhajícímu věřiteli nebo proti povinnému, protože vymáhající věřitel tohoto práva již pozbyl, postoupiv je jinému. Po postupu není postupitel již věřitelem postoupeného dlužníka a postupitelovo právo, třebaže nezaniklo absolutně, nezmizelo, zaniklo aspoň pro postupitele změnou oprávněného podmětu, právě tak jako zaniká závazek změnou zavázaného podmětu převzetím dluhu podle §§ 1405 a 1406 obč. zák. tím, že byl propuštěn starý dlužník z dluhu (expromisi), třebaže i v tomto případě trvá dále závazek jako závazek nového dlužníka. Postoupenému dlužníku jest přiznati obranu proti tomu, by byl nucen platiti dluh osobě, která už nemá na to práva, ježto by byl nucen platiti znovu postupníkovi, který nabyl vykonatelné pohledávky postupem. Dlužník nemůže proti exekuci ve sporu podle § 35 ex. ř. namítati, že postup není prokázán listinou podle § 9 ex. ř. Platnost postupu není závislá na listinné formě podle § 9 ex. ř., nýbrž jen vykonatelnost postoupeného nároku přímo pro postupníka. Zákon však sám nebrání tomu, by věřitel nemohl s účinkem postoupiti svou vykonatelnou pohledávku i bez takové listiny. Pokud se postupník spokojí s vymáháním pohledávky bez exekuce,

nepotřebuje takové listiny, a chce-li vésti exekuci na základě postupitelova exekučního titulu, nutí ho ovšem zákon, by si opatřil o převodu listinu, vykazující spolehlivě převod podle § 9 ex. ř. a, nemá-li ji, si vydobyl nový exekuční titul proti postoupenému dlužníku, který se zdráhá platiti, ať již z důvodů, že neuzná dluh anebo postup. Nerozhoduje, zda dlužník, který má pochybnosti o platnosti postupu, jest oprávněn podle § 1425 obč. zák. složit dluh na soudě. To jest jeho právem jen, pochybuje-li důvodně o postupu. Tím, že dlužník nesloží dluh na soudě, nemůže se vyhnouti důsledkům platného postupu a nemůže postupníkovi namítati, že jest jeho povinností plniti postupiteli, který práva pozbyl. Naopak může namítati postupiteli, že již práva nemá, pozbyv ho postupem. I v případě, kdyby postupitelův nástupce svolil k dobývání dluhu na jméno postupitelovo, nestal by se postupitel znovu věřitelem, pokud by ve svolení nebyl obsažen zpětný postup. Postupník nemůže obcházeť ustanovení § 9 ex. ř. tím, že dá exekuci provést pro sebe jménem postupitelovým, když postup se vskutku stal a byl dlužníku oznámen.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud neposoudil věc nesprávně po právní stránce. K otázce, zda postup vymáhané pohledávky jest skutečností zrušující podle § 35 ex. ř. nárok posavadního vymáhajícího věřitele, přisvědčil Nejvyšší soud již v rozhodnutí sb. n. s. čís. 8128. Odvolací soud osvojil si odůvodnění tohoto rozhodnutí, stačí tedy dovolatele na ně odkázati. K vývodům dovolání se připomíná: V souzeném případě jest exekučním titulem rozsudek ze dne 15. prosince 1925. Proti vymáhanému nároku mohou tudíž podle § 35 ex. ř. býti namítány skutečnosti nárok ten zrušující nebo zastavující, které nastaly v době, kdy dlužník jich nemohl již účinně použiti v předchozím soudním řízení. Touto dobou jest zpravidla doba po skončení ústního jednání v první stolici (§§ 179, 482 c. ř. s.), takže zpravidla lze podle § 35 ex. ř. uplatňovati jen skutečnosti, které nastaly po ukončení ústního jednání v první stolici. Vyjimku ustanovuje § 234 c. ř. s. Podle něho nemá zcizení věci nebo pohledávky ve spor uvedené vliv na spor. Žalovaný nemůže tudíž ve sporu o pohledávku účinně namítati, že žalobce postoupil zažalovanou pohledávku jinému, a to nejen ne, když se postup stal po ukončení ústního jednání v první stolici, nýbrž ani, když se stal před jeho ukončením po zahájení sporu. Z toho plyne, že v tomto případě jest rozhodna doba zahájení sporu a že postup pohledávky jako skutečnost nárok vymáhajícího věřitele rušící lze proti jejímu vymáhání postupitelem podle § 35 ex. ř. namítati i tehdy, když se postup stal po zahájení předchozího soudního řízení. Tím se umožňuje, aby se dlužník, když se vzhledem k předpisu § 234 c. ř. s. nemůže brániti proti tomu, by postupitel provedl spor vlastní jménem, přece bránil proti jejímu vymáhání postupitelem a ušel tak opětnému jejímu vymáhání postupníkem, k němuž by tento, prokáže-li náležitosti § 9 ex. ř., byl oprávněn. Poněvadž spor o pohledávku nyní vymáhanou byl zahájen již 27. září

1924, ostatně i ústní jednání v první stoličce bylo skončeno již 14. prosince 1925, kdežto postup pohledávky se podle zjištění odvolacího soudu stal teprve 26. března 1926 a žalující banka byla o něm uvědoměna 26. března 1926, nemůže býti pochybné, že jsou tu předpoklady § 35 ex. ř.

Čís. 9542.

Zbavení svéprávnosti (cís. nařízení ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák.).

Při výběru osoby (změně v osobě), již jest ustanoviti za prozatímního podpůrce, není soud vázán na příbuzné osoby, jež má býti zbavena svéprávnosti, nýbrž jest prozatímním podpůrcem ustanoviti osobu, požívající zvláštní důvěry, naprosto nesúčastněnou a nemající zájmu na rodinných poměrech.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1930, R I 602/29.)

Ve věci zbavení svéprávnosti Dr. Jana K-a ustanovil soud první stoličce zatímním podpůrcem jeho manželku Zdenku K-ovou. Rekursní soud k rekursu Dr. Jana K-a zbavil Zdenku K-ovou úřadu zatímního podpůrce. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Zdenky K-ové.

D ů v o d y:

Při zřízení prozatímního podpůrce jest přihlížeti k tomu, by podpůrce neměl na věci osobní zájem a byl tedy za všech okolností s to, by vykonával svěřený mu úřad zcela objektivně, nestranně, jen v zájmu osoby jemu svěřené tak, by v něm měla spolehlivého a bezpečného zastance. Těchto vlastností však se stěžovatelce nedostává, neboť ze spisů lze zřetelně poznati, že nesleduje zájmy svého manžela JUDr. Jana K-a, nýbrž že se snažila hájiti při výkonu úřadu prozatímního podpůrce především zájmy vlastní, a jde tedy o zjevný rozpor v jejich zájmech, což vyplývá jasně i z obsahu jejího podání ze dne 20. prosince 1929. Uváží-li se však, že ze spisů jest patrné, že ani členové rodiny Dr. Jana K-a nežijí ve vzájemné shodě a že tato neshoda mohla by nepříznivě působiti i na objektivní výkon úřadu zatímního podpůrce, kdyby jím byl pověřen některý jiný člen rodiny Jana K-a, vyžadují účelné vedení tohoto úřadu a zájmy osoby, již se má po zákonu dostati zatímní ochrany, by zatímním podpůrcem byla ustanovena osoba požívající zvláštní důvěry, naprosto nesúčastněná a nemající zájmu na poměrech rodinných, a bude na prvním soudu, by toho dbal zřizuje prozatímního podpůrce, jehož výběr není vázán na příbuzné (§ 7 (1) řádu o zbav. svéprávnosti). Přípustnost změny v osobě ustanovení zatímní podpůrkyně (stěžovatelky) jest tedy odůvodněna zájmy osoby chráněné (srov. § 261 druhá věta obč. zák. a § 8 (6) řádu o zbav. svépr. a sb. n. s. 3305).